

WARSAW VILLAGE BAND

Bestrijdt massacultuur met hardcore-folk

De Poolse folkscene is in het westen vrij onbekend. Met de doorbraak van de Warsaw Village Band lijkt daar verandering in te komen, hoewel de groep zelf vanwege de gebrekkige voorzieningen voor folkmusici liever elders vertoeft. De cd *People's spring* leverde deze zes jonge Polen de prestigieuze BBC Wereldmuziekprijs 2003 op voor beste nieuwkomer. Een mooie aanmoediging omdat de overdonderende muziek niet makkelijk in het gehoor ligt. Tijd voor een kennismaking. In alle drukte die de voor de groep totaal onverwachte prijs met zich meebrengt vond groepslid Wojtek Krzak een klein gaatje om NFS-vragen te beantwoorden.

Tekst: **Michiel van Harten**
Foto's: **Sylwester Chlebinski**

De Warsaw Village Band bestaat uit zes jonge Polen: Maja Klecz (zang, cello), Magdalena Sobczak (dulcimer, zang) Sylwia Swiatkowski (viool, zang), Maciei Szajkowski (framdrum), Piotr Glinski (baraban, drum) en Wojtek Krzak (viool, draailier, mondharp).

De groep baseert zich op de bijna vergeten traditie uit de arme regio Mazovie in het midden van Polen, maar dan met grotere kracht gespeeld. Karakteristiek daarbij is de zogenaamde 'witte zang', een schelle, krijsende, bijna angst-aanjagende zangstijl, afkomstig van schaapherders. Deze wordt gekoppeld aan donderende trommels en opzweepend vioolwerk. Samen met andere akoestische instrumenten resulteert het in een originele verpletterende, harde, dansbare, donkere, rauwe klank. De ideeën worden opgedaan door dorpen en gehuchten in de regio te bezoeken en te leren van oude muzikanten. Mazovie is minder dan de traditionele muziek uit het zuiden van Polen beïnvloed door zigeunermuziek. Het speciale is dat je er meer Joodse invloed in hoort.

Bijna uitgemoord

De traditionele manier waarop de muziek van Mazovie werd gespeeld was met viool (een traditionele Poolse variant, de 'suka', waarbij de snaren niet met de vingertoppen maar met de nagels worden ingedrukt), drum en 'basy', een soort cello.

Wojtek Krzak: "Wij gebruiken die instrumenten ook. Onze passie is op bezoek gaan bij oude muzikanten die ons de traditie en speeltechniek laten zien en horen. Maar we passen het ook aan. Piotr bijvoorbeeld speelt drum op een rockmanier, ook al gebruiken we het traditionele instrument. Sylwia speelt op een meer klassieke manier. Ikzelf kan alleen maar in de traditionele stijl spelen. Ik speel vanuit de invloed van Mazovie, en ook vanuit moderne muziek die ik beluister. Een voorbeeld is het nummer *Cranes* van *People's spring*. Dit is een traditionele song. Het roept kinderen om de stad uit te gaan en vrij te leven op het platteland. We hadden het van een oude traditionele vioolspeler. De melodie is hetzelfde, we hebben er alleen een nieuw vuur in gebracht. We spelen dus de traditionele melodieën met traditionele instrumenten, maar de arrangementen

zijn modern, sterker en krachtig. We noemen het ook wel 'hardcore folk', niet erg vriendelijke muziek dus. Het kan wat barbaars klinken voor wie niet uit Polen komt. Het is een erg archaische manier van musiceren. De Warsaw Village Band is een antwoord op de bekrompenheid en de massacultuur die ons omringt, die in feite tot een vernietiging van de muzikale waardigheid leidt. We vechten voor een nieuwe culturele instelling van de jeugd, op een andere manier dan de huidige showbizz. We maken daarbij een ontdekkingsstocht naar folklore en archaische geluiden. Maar het is ook plezier, lol en spontaniteit. Het belangrijkste voor ons zijn de emoties die oude Poolse muziek oproept, en de wildheid en de waarheid die de rootsmuziek in zich heeft. *People's spring* bevat ook een twee remixen in moderne stijl - trance, en Indiaas met een dancebeat. Het is een teken dat we beseffen dat we in een 'global village' leven."

"Er zijn nog steeds goede muzikanten in de Mazovie, zoals mijn leermeester Kazimierz Zdrzalik, de Marian Pelka Band en Stanislaw Stepniak. Zij hebben allemaal grote invloed gehad op onze muziek. De nachtmerrie van het communisme heeft deze cultuur wel bijna uitgemoord. Het was niet goed voor de communistische regering als er echt traditioneel werd gespeeld. Maar ook de disco-*shit* werkte tegen. Mensen wilden geen traditionele band omdat één persoon met een Casio zonder enig probleem een bruiloftsfeest kon begeleiden."

Weinig respect

De groep heeft nogal wat wisselingen gekend sinds de oprichting onder de naam Kapela Ze Wsi Warszawa in 1997. Krzak: "In het begin zijn we enorm geholpen door producer Wlodimierz Klaszcz, die in wezen de band een imago gaf. Met hem werd de eerste plaat *Hop*

sa sa opgenomen. Uit die tijd zijn alleen nog Maciej en Maja over. De band kreeg zijn huidige bezetting in 2001 toen we aan *People's spring* begonnen. De achtergronden van de muzikanten verschillen. Piotr is een hogeschoolde percussionist. De rest heeft een voortgezette muziekopleiding gehad. Zelf ben ik alleen maar opgeleid door traditionele muzikanten die me voordeden hoe ik moest spelen. Eigenlijk denken we dat dat ook de juiste manier is. Vanuit een opleiding wordt soms met weinig respect naar volksmuziek gekeken. Maar juist de frisheid en de bewuste manier van werken met traditionele stijlen zijn onze muzikale wapens."

"De bandleden zijn altijd geïnteresseerd geweest in traditionele muziek. Ik zelf speel dat al sinds ik vijftien was, Maja kwam al bij de band toen ze dertien was, bijna zeven jaar geleden. We willen allemaal volksmuziek spelen omdat het een fantastische muzikale reis is, vanwege de *vibes*. Ook de ontmoetingen met gelijkgestemde muzikanten zijn geweldig. *The truth comes from the roots.*"

Trance

Naast Mazovie is de groep geïnteresseerd in de omgeving van Radomski, waar ook nog veel traditionele muzikanten actief zijn. Krzak: "In Polen zijn onze favorieten het fantastische Kroke, en Trebuni Tutki. Onze interesses en invloeden buiten de Poolse traditie verschillen per persoon. De een houdt van jazz, de ander van hardcore, weer een ander van qawwali of van klassiek. Voor mijzelf is het meest belangrijk de muziek uit Jamaica, waarbij Burning Spear mijn allergrootste favoriet is. Maar ook pan-Afrikaanse muziek. Bijvoorbeeld in de muziek van Ali Farka Toure, of van Tinariwen zijn dezelfde *vibes* te horen als in die van Mazovie. Trance is daarbij de

allerbelangrijkste verbinding tussen al die muziek. Dat is universeel. Trance is het hoofdelement van de muziek uit Mazovie, en ook in qawwali, reggae, blues. En als ik zelf naar de traditie uit Mazovie luister, dan heb ik nog een speciale associatie. Het klinkt als Fred McDowell of andere deltamuzikanten. Dat is niet vreemd als we denken aan de samenwerking tussen de Twinkle Brothers en Trubunie Tutki. *Good vibes*. Traditionele muziek trekt mij zelf aan vanwege de echte, tijdloze emoties: liefde, verdriet en passie. Het is 'free music' met veel wilde energie. Dat is waar we het meeste van houden. Het is niet eenvoudig om dit er uit te halen. De belangrijkste manier is heel zorgvuldig luisteren. In wezen zitten er ook dezelfde ritmes achter als in rock en punk en veel andere stijlen. Techno bijvoorbeeld is ook niets nieuws, maar in feite al eeuwen oud."

"Dat we de BBC-prijs kregen was een enorme verrassing. Ik ben een fan van wereldmuziek dus ik kende de status die deze prijs geeft. Ik was er echt ondersteboven van. Sinds die tijd is er vanuit de hele wereld belangstelling voor ons, fantastisch. Ik heb geen idee hoeveel exemplaren er inmiddels verkocht zijn van *People's spring*. Maar ik weet wel dat hij ook in Amerika goed ontvangen is."

"Op dit moment zijn we net onze nieuwe plaat aan het opnemen. Veel van de ideeën voor arrangementen worden aangedragen door Maja. Het zal een brug tussen verleden en toekomst worden. Het motto komt van Burning Spear: *Remember your past but keep it living in the future*. Meer vertel ik er nu nog niet over. Verder zijn onze toekomstplannen kort samen te vatten: concerten, concerten, concerten over de hele wereld. Europa, Verenigde Staten, Canada, Azië, en ga zo maar door."

